8. GRAMMATICA : Het werkwoord « être » (zijn) en de persoonlijke voornaamwoorden in onderwerpspositie

Bijna elke Franse zin wordt opgebouwd rond een *werkwoord* (verbe) en voor dit werkwoord vind je bijna steeds een onderwerp. Dat onderwerp wordt uitgedrukt door een *persoonlijk voornaamwoord (onderwerp : ik, jij, wij, zij, ...)* of *een zelfstandig naamwoord (Luc, een boek, mensen, een hond,…)*. Het onderwerp bepaalt welke vorm of uitgang het werkwoord aanneemt.

* Bekijk hieronder de vervoeging van het werkwoord *être* in de tegenwoordige tijd (*le présent*) :

Être (présent / tegenwoordige tijd)

je **suis** [ik ben]
tu **es** [jij/je bent]
il **est** [hij is]
elle **est** [zij / ze is]
on **est** [wij zijn / men is]
nous **sommes** [wij zijn]
vous **êtes** [u bent / jullie zijn]
Ils **sont** [ze / zij zijn]
elles **sont** [ze / zij zijn]

***** De <u>voornaamwoorden (onderwerp)</u> zijn : *je, tu , il, elle, on, nous, vous, ils* en *elles*.

(a) Let goed op voor het volgende :
- het voornaamwoord ***vous*** heeft in het Frans 2 betekenissen : (1) de beleefdheidsvorm (2) het meervoud « jullie ». Vergelijk de twee onderstaande zinnen en hun vertalingen :

  (1) *Vous êtes italiens ?* → Zijn jullie Italiaans ? [meerdere personen!]
  (2) *Vous êtes italien ?* → Bent u Italiaans ? [slechts 1 persoon!]

- Indien je je niet in de beleefdheidsvorm richt tot je medespreker dan gebruik je *tu* :

  (3) [je praat met een goede vriend of familie] ***Tu*** *es italien ?*
  (4) [je praat met een onbekende of een meerdere] ***Vous*** *êtes italien ?*

(b) Het voornaamwoord ***on*** kan twee betekenissen hebben : In gesproken taal kunnen *on* en *nous* door elkaar gebruikt worden en hebben dus soms dezelfde betekenis :

(5) *Ma femme et moi,* ***nous sommes*** *belges = Ma femme et moi,* ***on est*** *belges.*

Het is ook mogelijk dat *on* de betekenis heeft van « *tout le monde* » [iedereen] of « *les gens* »[de mensen] :

(6) *En Belgique,* ***on*** *boit trop de bière.* [In België drinken *de mensen* te veel bier]

(C) De voornaamwoorden hebben ook altijd een geslacht, mannelijk of vrouwelijk : *elle* en *elles* verwijzen altijd naar een vrouwelijk woord terwijl *il* en *ils* altijd naar een mannelijk woord verwijzen. Bij de overige voornaamwoorden (*je, tu, nous, vous*) zal je uit de situatie moeten bepalen of het geslacht vrouwelijk of mannelijk is. Zo zeg je in het Frans dat je Italiaans bent op twee manieren : als man zeg/schrijf je *Je suis italien* en als vrouw *Je suis italienne*.

(d) De voornaamwoorden verwijzen echter niet uitsluitend naar mensen maar kunnen ook perfect verwijzen naar dingen :

(7) La banque est ouverte ? Non, ELLE (=la banque) est fermée. / Le chien est malade ? Oui, IL (=le chien) est chez le vétérinaire.

***** Enkele korte zinnetjes …

Het werkwoord *être* kunnen we gebruiken om iemand een eigenschap (bv. Nationaliteit, kwaliteit,…) te geven en dan voegen we gewoon na het werkwoord een bijvoeglijk naamwoord (adjectif) toe :

Je suis *Vous êtes*	*brésilien(ne), mexicain(e), belge, grec/grecque, japonais(e), fort(e), grand(e), ...*

Als je *être* combineert met sommige <u>voorzetsels</u>, dan kan je vertellen van waar iemand komt, waar iemand is, bij wie (thuis) iemand zich bevindt :

Elle est	***à*** *Berlin /* ***à*** *Bruxelles /* ***à*** *Londres* [zij is **IN** Berlijn / IN Brussel / IN Londen] ***de*** *Rome /* ***de*** *Paris /* ***de*** *Las Vegas* [zij is **VAN** Rome / VAN Parijs / VAN Las Vegas] ***chez*** *Luc /* ***chez*** *ses parents /…* [zij is **BIJ** Luc / **BIJ** haar ouders]

→ het voorzetsel ***à*** duidt hier *de stad* aan waarin men zich bevindt

→ het voorzetsel ***de*** duidt de stad aan waarvan men komt of afkomstig is

→ het voorzetsel ***chez*** duit aan bij welke persoon thuis je je bevindt.

Opgelet, in het Frans verandert ***de*** in ***d'*** indien het volgende woord met een klinker begint :

- *je suis* ***d'A****nvers / elle est* ***d'A****thènes* [en nooit *de Anvers , de Athènes…]*